

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18397

Θέμα 313^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 663-682**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΚΡ. Ὅστις δ' ὑπερβάς ἢ νόμους βιάζεται
ἢ τούπιτάσσειν τοῖς κρατοῦσιν νοεῖ,
οὐκ ἔστ' ἐπαίνου τοῦτον ἐξ ἐμοῦ τυχεῖν. 665
Ἄλλ' ὄν πόλις στήσειε, τοῦδε χρῆ κλύειν
καὶ σμικρὰ καὶ δίκαια καὶ τάναντία.
Καὶ τοῦτον ἂν τὸν ἄνδρα θαρσοίην ἐγὼ
καλῶς μὲν ἄρχειν, εὖ δ' ἂν ἄρχεσθαι θέλειν,
δορὸς τ' ἂν ἐν χειμῶνι προστεταγμένον 670
μένειν δίκαιον κάγαθὸν παραστάτην.
Ἄναρχίας δὲ μείζον οὐκ ἔστιν κακόν·
αὕτη πόλεις ὄλλυσιν, ἧδ' ἀναστάτους
οἴκους τίθησιν, ἧδε συμμάχου δορὸς
τροπὰς καταρρήγνυσι· τῶν δ' ὀρθουμένων 675
σώζει τὰ πολλὰ σώμαθ' ἢ πειθαρχία.
Οὕτως ἀμυντέ' ἐστὶ τοῖς κοσμουμένοις,
κοῦτοι γυναικὸς οὐδαμῶς ἤσσητέα·
κρεῖσσον γάρ, εἴπερ δεῖ, πρὸς ἄνδρὸς ἐκπεσεῖν,
κοῦκ ἂν γυναικῶν ἤσσονες καλοίμεθ' ἂν. 680
- ΧΟ. Ἡμῖν μὲν, εἰ μὴ τῷ χρόνῳ κεκλέμμεθα,
λέγειν φρονούντως ἄν λέγεις δοκεῖς πέρι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὅστις δ' ὑπερβάς ... κάγαθὸν παραστάτην.****(Μονάδες 30)**

Αν όμως κάποιος αυθαιρετώντας ή παραβιάζει τους νόμους ή σκέφτεται (σχεδιάζει) να δίνει εντολές σε αυτούς που κυβερνοῦν, δεν είναι δυνατόν αυτός να επαινεθεί

από εμένα. Αλλά όποιον η πόλη εκλέξει άρχοντα, πρέπει να τον υπακούουν (όλοι) και για τα μικρά και για τα δίκαια και για τα αντίθετά τους. Κι εγώ θα μπορούσα να πιστέψω ότι ένας τέτοιος άνδρας θα είχε τη θέληση και να κυβερνά καλά και να κυβερνάται (καλά) και ότι στη θύελλα της μάχης θα έμενε δίκαιος και πιστός σύντροφος αν έχει παραταχθεί (δίπλα σε κάποιον).

2. Να παρουσιάσετε το περιεχόμενο των όρων μύθος, μέλος, όψη.**(Μονάδες 10)**

- ✓ Ο **μύθος**, ως μίμηση πράξεως, αποτελεί την ψυχή της τραγωδίας και σημαίνει την υπόθεση του έργου, το *σενάριο*. Τα θέματα των τραγικών μύθων τα αντλούσαν οι ποιητές κυρίως από τη μυθολογία αλλά και από την ιστορία. Οι τρεις μεγάλοι μυθικοί κύκλοι -*Θηβαϊκός, Αργοναυτικός και Τρωικός*- έδιναν θέματα, για να σχεδιάζουν οι ποιητές την τραγική δράση.
- ✓ Το **μέλος** και η **όψη** αφορούν την παράσταση της τραγωδίας. Για το μέλος, δηλαδή τα μουσικά στοιχεία της αρχαίας τραγωδίας, οι γνώσεις μας είναι ελλιπείς, ενώ η όψη περιλαμβάνει τον σκηνικό κόσμο στο σύνολό του, δηλαδή ό,τι σήμερα ονομάζουμε *σκηνογραφία και ενδυματολογία*. Αυτός ο σκηνικός διάκοσμος ήταν πολύ απλός και είχε σκοπό να αποτελέσει το κατάλληλο πλαίσιο για την παράσταση.

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με τη συνώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. λέγω	α) βούλομαι
2. θέλω	β) χρή
3. κλύω	γ) φημί
4. δοκῶ	δ) άκούω
5. δεῖ	ε) καλῶ
	στ) γινώσκω
	ζ) οἶομαι

(Μονάδες 5)

1. γ)
2. α)
3. δ)
4. ζ)

5. β)

Περισσεύουν τα ε) και στ).

β) *ὕπερβας, προστεταγμένον, συμμάχου, καταρρήγνυσι, ἔκπεσεῖν*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

(Μονάδες 5)

ὕπερβας → ὑπέρ + βαίνω

προστεταγμένον → πρόσ + τάττ(σσο)μαι

συμμάχου → σύν + μάχη

καταρρήγνυσι → κατά + ρήγνυμι

ἔκπεσεῖν → ἐκ + πίπτω

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλολόγος